

2024
KPSS

A'dan

VATANDAŞLIK

Z'ye

KONU
ANLATIMLI

KPSS VATANDAŞLIK

KONU ANLATIMLI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

©

Bütün yayın hakları Data Yayınları'na aittir.

Yayıncının ve editörün izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Kitabın bilimsel sorumluluğu editör ve yazarlara aittir.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

Sertifika No

40447

ISBN

978-625-6440-99-9

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: TEMEL HUKUK BİLGİLERİ

► SOSYAL HAYATI DÜZENLEYEN KURALLAR	5
► YAPTIRIM (MÜEYYİDE) TÜRLERİ	6
► HUKUK KURALLARININ ÇEŞİTLERİ	7
► HUKUKUN KAYNAKLARI	8
► HUKUKUN DALLARI	11
► KAMU HUKUKU	11
► ÖZEL HUKUK	13
► HAK KAVRAMI	21

2. BÖLÜM: ANAYASAL KAVRAMLAR VE TÜRK ANAYASA TARİHİ

► DEVLET KAVRAMI	35
► HÜKÜMET KAVRAMI	36
► DEMOKRASİ KAVRAMI	37
► İKTİDAR KAVRAMI	38
► ANAYASA KAVRAMI	39
► TÜRK ANAYASA TARİHİ	40
► TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN ANAYASALARI	42

3. BÖLÜM: 1982 ANAYASASI'NA GİRİŞ - TEMEL HAK VE ÖDEVLER

► 1982 ANAYASASI'NA GİRİŞ	52
► TEMEL HAK VE ÖDEVLER	55
► GENEL HÜKÜMLER	56
► KİŞİNİN HAKLARI VE ÖDEVLERİ	56
► SOSYAL VE EKONOMİK HAKLAR VE ÖDEVLER	62
► SİYASİ HAKLAR VE ÖDEVLER	66

4. BÖLÜM: YASAMA

► YASAMA	79
► TBMM'NİN GÖREV VE YETKİLERİ	82
► TBMM'NİN FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ HÜKÜMLER	86
► MECLİSİN BİLGİ EDİNME VE DENETİM YOLLARI	89

5. BÖLÜM: YÜRÜTME

► YÜRÜTME	97
► CUMHURBAŞKANI	97
► MİLLÎ SAVUNMA	100
► OLAĞANÜSTÜ HÂL YÖNETİMİ	101

6. BÖLÜM: YARGI

► GENEL HÜKÜMLER	109
► YÜKSEK MAHKEMELER	111
► İDARE HUKUKU	126

7. BÖLÜM: İDARE HUKUKU

► İDARE HUKUKU	126
► İDARE HUKUKUNA ÖZGÜ İLKELER	127
► KOLLUK FAALİYETLERİ	129
► İDARİ İŞLEMLER	131
► KAMU GÖREVLİLERİ	132

8. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN İDARİ YAPISI

- ▶ MERKEZİ YÖNETİM..... 142
- ▶ YERİNDEN YÖNETİM..... 145

9. BÖLÜM: İNSAN HAKLARI

- ▶ HAK, ÖZGÜRLÜK VE İNSAN HAKLARI KAVRAMI..... 155
- ▶ İNSAN HAKLARININ TARİHİ GELİŞİMİ..... 155
- ▶ İNSAN HAKLARININ SINIFLANDIRILMASI..... 156
- ▶ İNSAN HAKLARI İLE İLGİLİ BELGELER..... 157
- ▶ XX. YÜZYILDA İNSAN HAKLARI..... 158

10. BÖLÜM: ULUSLARARASI VE ULUSAL KURULUŞLAR

- ▶ ULUSLARARASI KURULUŞLAR..... 168
- ▶ ULUSAL KURULUŞLAR.....174

11. BÖLÜM: GENEL KÜLTÜR

- ▶ TÜRKİYE'NİN GÜMRÜK KAPILARI..... 183
- ▶ TÜRKİYE'NİN UNESCO DÜNYA KÜLTÜR MİRASI..... 184
- ▶ DÜNYANIN KİMLİĞİ..... 186
- ▶ TÜRKİYE'NİN KİMLİĞİ..... 187
- ▶ ULUSAL GELİŞMELER..... 188
- ▶ EDEBİ BİLGİLER..... 190
- ▶ COĞRAFİ BİLGİLER.....191
- ▶ TARİHİ BİLGİLER..... 193
- ▶ RESİM İLE İLGİLİ BİLGİLER..... 199

SOSYAL HAYATI DÜZENLEYEN KURALLAR

Toplumunu oluşturan bireylerin uymak zorunda oldukları ödev ve kullanacakları yetkileri belirten kurallara **sosyal hayatı düzenleyen kurallar** adı verilir. Sosyal hayatı düzenleyen kuralların hepsi genel, sürekli ve yaptırımlı kurallardır.

AHLAK KURALLARI		
Tanım Bireylerin kendilerine ve topluma karşı nasıl davranmaları gerektiğini belirten kurallardır. Ahlak kuralları yazısız kurallardır.	Subjektif Ahlak Kuralları Bireyin kendisine karşı nasıl davranması gerektiğini belirten kurallardır. <i>Örnek:</i> Dürüst olmak, Yalan söylememek	Objektif Ahlak Kuralları Bireylerin birbirlerine karşı nasıl davranmaları gerektiğini belirten kurallardır. <i>Örnek:</i> Verilen sözü tutmak, yardımsever olmak
		Yaptırımı ↓ Ayıplanma Dışlanma Yaptırımı manevidir.

DİN KURALLARI		
Tanım İlahi bir varlık tarafından konulduğuna inanılan bir takım emir ve yasaklardır. İçerik itibarıyla iki türlü incelemek mümkündür.	Uhrevi Kurallar Allah ile kul arasındaki ilişkiyi düzenler. <i>Örnek:</i> Namaz kılmak, oruç tutmak	Dünyevi Kurallar İnsanların birbirleriyle olan ilişkilerini düzenler. <i>Örnek:</i> Zekât vermek, Hacca gitmek
		Yaptırımı ↓ Günahkar sayılma Yaptırımı manevidir.

GÖRGÜ KURALLARI		
Tanım Bireyin, belirli bir olay ya da durum karşısında nasıl davranması gerektiğini belirleyen kurallardır.	Görgü kuralları diğer sosyal kurallara göre müeyyidesi en az olan ve hukuk kurallarını en az etkileyen kurallardır. Yazılı olmayan kurallardır. <i>Örnek:</i> Yeme - içme adabı, giyim - kuşam, selamlaşma	Yaptırımı ↓ Alay edilme Yaptırımı manevidir.

HUKUK KURALLARI		
Tanım Devlet gücüyle desteklenen; kişilerin toplum içindeki davranışlarını düzenleyen uyulması zorunlu yazılı ve yazısız kurallardır.	Hukuk kurallarının yaptırımı ile diğer kuralların yaptırımları arasındaki en önemli fark, hukuk kurallarının yaptırımı devlet gücüyle desteklendiği için maddidir. <i>Örnek:</i> Suç işleyen bir kişi hapis cezasına çarptırılır.	Yaptırımı ↓ Tazminat, Ceza Yaptırımı maddidir.

Hukuk Kurallarının Amacı

- Toplumsal barışı, adaleti ve hukuksal güvenliğini sağlamaktır.
- Düzeni korumak ve yeni gelişmelere cevap vermektir.

Hukuk Kurallarının Özellikleri

- Hukuk kuralları soyuttur, geneldir, sürekli, objektiftir.
- Hukuk kuralları yaptırıma dayalıdır ve kişilik dışıdır.

DEVLET KAVRAMI

Sınırları belli bir toprak parçası üzerinde yaşayan ve üstün bir otoriteye bağlı insan topluluklarının oluşturduğu siyasal ve hukuksal bütünlüğe **devlet** denir. Devleti oluşturan unsurlar üçe ayrılır:

Halk (Millet): Devlet otoritesinin yönettiği, birbirlerine birtakım bağlarla bağlanmış insanlardan oluşan topluluğa denir.

Ülke (Toprak): Devletin, üzerinde egemenlik kurduğu toprak parçasına denir.

İktidar (Egemenlik): Halk ve ülke üzerinde egemenlik hakkını kullanan otoriteye denir.

1982 ANAYASASI GENEL ESASLAR

Devletin şekli
(Cumhuriyet)

Madde
1

Cumhuriyetin nitelikleri

Madde
2

Devletin bütünlüğü, resmî
dili, bayrağı, millî marşı
ve başkenti

Madde
3

Değiştirilemeyecek
hükümler (1, 2 ve 3.
madde)

Madde
4

Devletin temel amaç ve
görevleri

Madde
5

Egemenlik (Millet)

Madde
6

Yasama yetkisi (Türk
milleti adına TBMM)

Madde
7

Yürütme yetkisi ve görevi
(Cumhurbaşkanı)

Madde
8

Yargı yetkisi (Türk milletini
adına bağımsız ve taraf-
sız mahkemeler)

Madde
9

Kanun önünde eşitlik

Madde
10

Anayasanın bağlayıcılığı
ve üstünlüğü

Madde
11

1982 ANAYASASI'NA GİRİŞ

- 1982 Anayasası, 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında Kurucu Meclis tarafından hazırlanmıştır. Milli Güvenlik Konseyi (askeri) ve Danışma Meclisinden (sivil) oluşan Kurucu Meclisin hazırladığı anayasa halk oylamasında %91.37 evet oyuyla 18.10.1982 tarihinde kabul edilmiş, 09.11.1982 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

BAŞLANGIÇ

Anayasaya başlangıç metni koyma geleneği ilk kez 1961 Anayasası'yla başlamıştır. Başlangıç metinleri anayasa metnine dahildir ve değiştirilmesi yasak değildir. Anayasa maddelerinin kenar başlıkları Anayasa metnine dahil değildir.

ANAYASANIN BAŞLANGIÇ BÖLÜMÜNDE YER ALAN İLKELER

Atatürk milliyetçiliği	Kuvvetler ayrılığı
Atatürk inkılap ve ilkeleri	Yurtta sulh, cihanda sulh
Hürriyetçi demokrasi	Milli Egemenlik
Hukuk düzeni	Laiklik ilkesi
Devletin bölünmez bütünlüğü	Eşitlik ve sosyal adalet
Anayasa ve kanunların üstünlüğü	Çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi
Onurlu bir hayat sürdürme, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkı	

GENEL ESASLAR

1. Madde: Devletin Şekli

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

1921 Anayasası'nda 1923 yılında yapılan değişiklikle yönetim biçimi olarak Cumhuriyet kabul edilmiştir.

2. Madde: Cumhuriyetin Nitelikleri

Türkiye Cumhuriyeti; toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

- MADDE 75:** Kuruluşu
- MADDE 76:** Milletvekili Seçilme Yeterliliği
- MADDE 77:** Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının Seçim Dönemi
- MADDE 78:** Seçimlerinin Geriye Bırakılması ve Ara Seçimler
- MADDE 79:** Seçimlerin Genel Yönetim ve Denetimi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN GÖREV VE YETKİLERİ

- MADDE 87:** Genel Olarak
- MADDE 88:** Kanunların Teklif Edilmesi ve Görüşülmesi
- MADDE 89:** Kanunların Cumhurbaşkanınca Yayımlanması
- MADDE 90:** Milletlerarası Andlaşmaları Uygun Bulma
- MADDE 91:** Kanun Hükmünde Kararname Çıkarma Yetkisi (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 92:** Savaş Hali İlanı ve Silahlı Kuvvet Kullanılmasına İzin Verme

ÜYELİKLE İLGİLİ HÜKÜMLER

- MADDE 80:** Milletin Temsili
- MADDE 81:** Andıçme
- MADDE 82:** Üyelikle Bağdaşmayan İşler
- MADDE 83:** Yasama Dokunulmazlığı
- MADDE 84:** Milletvekilliğinin Düşmesi
- MADDE 85:** İptal İstemi
- MADDE 86:** Ödenek ve Yolluklar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

- MADDE 93:** Toplanma ve Tatil
- MADDE 94:** Başkanlık Divanı
- MADDE 95:** İçtüzük, Siyasî Parti Grupları ve Kolluk İşleri
- MADDE 96:** Toplantı ve Karar Yeter Sayısı
- MADDE 97:** Görüşmelerin Açıklığı ve Yayımlanması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN BİLGİ EDİNME VE DENETİM YOLLARI

- MADDE 98:** Genel Olarak
- MADDE 99:** Gensoru (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 100:** Meclis Soruşturması

CUMHURBAŞKANI

- MADDE 101:** Adaylık ve Seçimi
- MADDE 102:** Seçimi (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 103:** Andîçmesi
- MADDE 104:** Görevleri ve Yetkileri
- MADDE 105:** Cumhurbaşkanının Cezaî Sorumluluğu
- MADDE 106:** Cumhurbaşkanı Yardımcıları, Cumhurbaşkanı Vekâlet ve Bakanlar
- MADDE 107:** Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 108:** Devlet Denetleme Kurulu

BAKANLAR KURULU (Mülga/Kaldırıldı.)

- MADDE 109:** Kuruluş (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 110:** Göreve Başlama ve Güvenoyu (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 111:** Görev Sırasında Güvenoyu (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 112:** Görev ve Siyasi Sorumluluk (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 113:** Bakanlıkların Kurulması ve Bakanlar (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 114:** Seçimlerde Geçici Bakanlar Kurulu (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 115:** Tüzükler (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 116:** Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanı Seçimlerinin Yenilenmesi

MİLLÎ SAVUNMA

- MADDE 117:** Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı
- MADDE 118:** Millî Güvenlik Kurulu

OLAĞANÜSTÜ HÂL YÖNETİMİ

- MADDE 119:** 2017 yılında "Tabii Afet Ve Ağır Ekonomik Bunalım Sebebiyle Olağanüstü Hal İlan" olan kenar başlığı metinden çıkarılmıştır.
- MADDE 120:** Şiddet Olaylarının Yaygınlaşması ve Kamu Düzeninin Ciddi Şekilde Bozulması Sebebiyle Olağanüstü Hal İlanı (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 121:** Olağanüstü Hallerle İlgili Düzenleme (Mülga/Kaldırıldı.)
- MADDE 122:** Sıkıyönetim, Seferberlik ve Savaş Hâli (Mülga/Kaldırıldı.)

GENEL HÜKÜMLER

- MADDE 138:** Mahkemelerin Bağımsızlığı
MADDE 139: Hâkimlik ve Savcılık Teminatı
MADDE 140: Hâkimlik ve Savcılık Mesleği
MADDE 141: Duruşmaların Açık ve Kararların Gerekçeli Olması
MADDE 142: Mahkemelerin Kuruluşu
MADDE 143: Devlet Güvenlik Mahkemeleri (Mülga/Kaldırıldı)
MADDE 144: Adalet Hizmetlerinin Denetimi
MADDE 145: Askerî Yargı (Mülga/Kaldırıldı)

YÜKSEK MAHKEMELER

- MADDE 146:** Kuruluşu
MADDE 147: Üyelerin Görev Süresi ve Üyeliğın Sona Ermesi
MADDE 148: Görev ve Yetkileri
MADDE 149: Çalışma ve Yargılama Usulü
MADDE 150: İptal Davası
MADDE 151: Dava Açma Süresi
MADDE 152: Anayasaya Aykırılığın Diğer Mahkemelerde İleri Sürülmesi
MADDE 153: Anayasa Mahkemesinin Kararları
MADDE 154: Yargıtay
MADDE 155: Danıştay
MADDE 156: Askerî Yargıtay (Mülga/Kaldırıldı)
MADDE 157: Askerî Yüksek İdare Mahkemesi (Mülga/Kaldırıldı)
MADDE 158: Uyuşmazlık Mahkemesi
MADDE 159: Hâkimler ve Savcılar Kurulu
MADDE 160: Sayıştay

İDARE HUKUKU

İdarenin örgütlenmesini ve idare ile bireyler arasındaki ilişkileri düzenleyen kamu hukuku dalına **idare hukuku** denir.

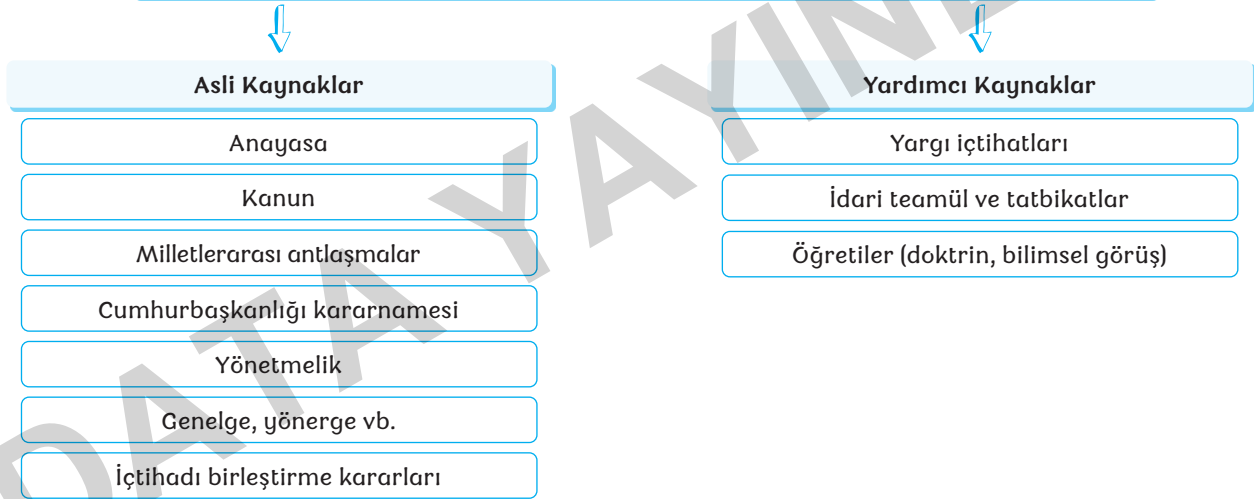
İDARE HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ

- İdare hukukunun konusu devlet idaresidir.
- İdare hukukunun amacı kamu yararının sağlanmasıdır.
- İşlemleri tek taraflıdır.
- İdare hukuku kanunlaştırılmamıştır. (Tedvin edilmemiştir.)
- İdare hukuku içtihatlarla dayanan bir hukuk dalıdır.
- İdare hukukundan doğan uyuşmazlıklar idari yargı mercilerinde çözümlenir.
- İdare hukuku genç ve yeni gelişen bir hukuk dalıdır.

İDARENİN GÖREV VE YETKİLERİ

- Milli güvenliğin sağlanmasından sorumludur.
- Kamu yararı amacıyla kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kolluk kuvvetlerinin faaliyetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kamu yararı görülen hallerde özendirme, destekleme ve teşvik faaliyetleri yapar.
- Planlama faaliyetleri yapar.
- İç düzen faaliyetleri yapar. Kamuya yönelik olmayan tek faaliyettir.

İDARE HUKUKUNUN KAYNAKLARI

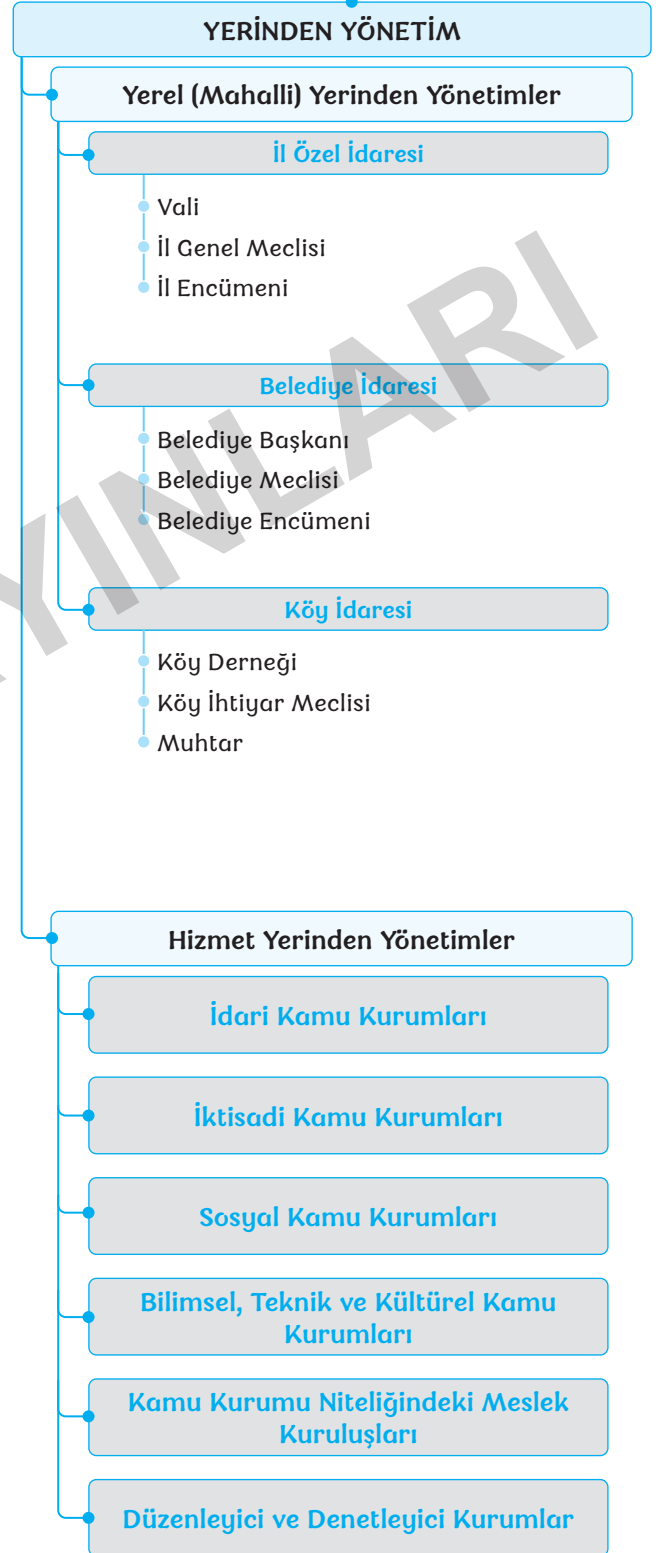
İDARİ FONKSİYON

Kâr amacı gütmeyen ve toplumun günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yürütülen tüm kamu-sal faaliyetler idari fonksiyon kapsamındadır.

- Konusunu kamu hizmetleri oluşturur.
- Amacı kamu yararını gerçekleştirmektir.
- Sürekli bir devlet fonksiyonu vardır.
- İdari işlemler ve eylemler ile yürütülür.
- Kamu gücü kullanılarak yerine getirilir.
- İdari fonksiyon kendiliğinden harekete geçer.
- İdari fonksiyon üstün ve ayrıcalıklı yetkiler kullanılarak yerine getirilir.
- Bireylerle doğrudan doğruya ilişki halindedir.

T.C. İDARİ TEŞKİLATI

HAK, ÖZGÜRLÜK VE İNSAN HAKLARI KAVRAMI

Hak

- “Hak” kavramı, sözlükte “gerçek, sabit ve doğru olmak, gerekmek, bir şeyi gerçekleştirmek” anlamları yanında, “buyurmak, bir kanunla sabit hâle getirmek; Tanrı veya insanlara karşı ödev, hukuk, imtiyaz” anlamlarına gelmektedir.
- Hak hem ahlaki hem de hukuki bir kavramdır. Her iki alanda da hak, bir kişi, bir kurum veya bir şey üzerindeki gerekçelendirilmiş bir iddia veya talebi ifade eder.
- Bu hak iddiası, bu iddiada bulunan kişinin hakkın konusundan yararlanma yetkisinin genel veya özel olarak tanınması, ona saygı gösterilmesi talebini ifade eder.

Özgürlük

- Özgürlük bir hukuk düzeni tarafından düzenlenen geniş bir serbestlik alanını ifade eder.
- 1789 Fransız İhtilali sonrası kabul edilen “Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi” özgürlüğü “başkasına zarar vermeden yapılan her şey” olarak tanımlamıştır.
- Kişilerin sahip oldukları özgürlükler sınırsız olmaz.
- Kişinin kendine ve topluma zarar verme özgürlüğü yoktur.

İnsan Hakları

- İnsan hakkı; her kişinin yalnızca insan olmak itibarıyla sahip bulunduğu değeri korumaya dönük eylem potansiyelinin başkalarının tanınmasını ve her çeşit dış müdahaleye karşı korunmasını gerektiren en üstün ahlaki iddia veya taleptir.
- Bu haklar, hareket noktası olarak bireyi kabul etmekte ve bireyler insanca bir yaşam sürmeleri için gerekli asgari şartların sağlanmasını amaçlamaktadır.
- İnsan hakları kavramının merkezinde yer alan “insan” unsurunun bir sonucu olarak bu haklar genellikle evrensel ölçekte tanımlanmakta ve uluslararası düzenlemelere konu olmaktadır.

İNSAN HAKLARININ TARİHİ GELİŞİMİ

İlk Çağ

- Eski Çağ'daki toplum düzeninde, insana insan olarak değer veren, ona devlet içinde herhangi bir hak tanıyan bir hürriyet düşüncesine rastlanmamaktadır.
- Platon ve Aristo insanların eşit olmadığını savunmuşlar ve kölelik kurumunu kabul etmişlerdir. Bu yüzden bu dönemde insan hakları kavramının bahsetmek mümkün değildir.

Orta Çağ

- Orta Çağ'da iki olay insan hakları açısından önemlidir. Bunlardan biri Hristiyanlığın ortaya çıkışı, ikincisi de feodalizmdir.
- Orta Çağ'da özellikle Hristiyanlığın insan kişiliğine değer kazandırması ve tanrısının bir benzeri olarak insanın bazı haklara sahip olabileceği düşüncesinin ortaya çıkarması ile kölelik düzenine karşı başkaldırımlar olmuştur.
- Fakat Çağ'ın ortalarına doğru Hristiyanlık devlet otoritelerine karşı insan haklarını ve vicdan hürriyetini savunmayı bırakmıştır.

Yeni Çağ

- Yeni Çağ'da insan hakları siyasi düşünce tarihini ilgilendiren felsefi bir tartışma olmaktan çıkmış devletin anayasal hukuk düzenini ilgilendiren bir konu olarak hukuk alanına girmiştir.
- Bu dönemde mutlak egemen devlet anlayışı zayıflamış, kişiler ve sınıflar arasındaki dengesizlikler ve eşitsizlikler giderilmeye çalışılmış ve insan hakları anayasalarda yer alan haklar olarak hukuk hayatına mal edilmiştir.
- Rönesans'la başlayan hümanizm akımı bireyi ön plana çıkarmıştır. Bireyin bu şekilde yeniden değerlendirilmesi, onun devletten beklentilerini de değiştirmiştir.
- Devlet artık hakim ve hükmeden değil, koruyan ve bireyin hizmetinde olan bir kurum niteliğini kazanmıştır.

ULUSLARARASI KURULUŞLAR

AVRUPA KONSEYİ (CE)	
Kuruluş	5 Mayıs 1949
Merkezi	Strazburg (Fransa)
Üye Ülkeler	46 üye ülkesi vardır.
Amaçları	• İnsan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasi ilkelerini korumak ve güçlendirmek• Irkçılık, hoşgörüsüzlük ve yabancı düşmanlığı, sosyal dışlanma, uyuşturucu madde ve çevre konularındaki sorunlara çözüm aramak• Avrupa kültürel benliğinin oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunmak
☆ Türkiye, kurucu üyelere dendir.	
☆ Gözlemci Üyeler: ABD, Japonya, Kanada, Meksika, Vatikan	
☆ Avrupa Konseyi'nin bel kemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmıştır.	

AVRUPA GÜVENLİK VE İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (AGİT)	
Kuruluş	1975 Helsinki Nihai Senedi - Kurumsal 1995
Merkezi	Viyana (Avusturya)
Üye Ülkeler	57 üye ülkesi vardır.
Amaçları	• AGİT, esnek bir siyasi diyalog ve müzakere forumu yapısıyla, güvenliğin üç boyutunda (siyasi-askeri, ekonomi-çevre ve insani) ilke, norm ve standartlar geliştirmekte, yükümlülüklerin uygulanma durumlarını izlemektedir.
☆ Türkiye, kurucu üyelere dendir.	
☆ Helsinki Nihai Senedi'nin amacı Avrupa'da karşılıklı güven anlayışının güçlendirilmesine, barış ortamına elverişli şartların geliştirilmesine ve demokrasi ile insan haklarının temel alınmasına katkıda bulunmaktır.	

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (EİT)	
Kuruluş	1985
Merkezi	Tahran (İran)
Üye Ülkeler	Türkiye, İran, Pakistan (kurucu üyeler) ile Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan
Amaçları	• Üye ülkelerin kalkınmalarına katkıda bulunmak• EİT bölgesi içindeki ticari engelleri kaldırmak ve bölge içi ticareti geliştirmek• EİT bölgesinin küresel pazarlarla bütünleşmesini teşvik etmek• üye ülkeler arasındaki kültürel ve tarihi bağları güçlendirmek
☆ Türkiye, kurucu üyelere dendir.	
☆ Genel Sekreteri: Khusrav Noziri (Tacikistan)	

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ VE GELİŞME TEŞKİLATI (OECD)	
Kuruluş	30 Eylül 1961
Merkezi	Paris (Fransa)
Üye Ülkeler	37 üye ülkesi vardır.
Amaçları	• Ekonomik büyüme, mali istikrar, ticaret ve yatırım, teknoloji, yenilik, girişimcilik ve kalkınma alanlarında işbirliği yoluyla refahın sağlanması ve yoksullukla mücadele konularında hükümetlere yardımcı olmak• Herkes için iş imkânı yaratılması ve sosyal eşitlik ile etkin ve sağlıklı bir yönetim gerçekleştirilmesi• Yeni gelişme ve sorunları anlamak ve bunlara çözüm üretmek konularında hükümetlere tavsiyelerde bulunmaktır.
☆ Türkiye, kurucu üyelere dendir.	
☆ Genel Sekreteri: José Ángel Gurría (Meksika)	

ÖZEL GÜNLER VE HAFTALAR

Ocak

Yeni Yıl (Yılbaşı): 1 Ocak
Gazeteciler Günü: 10 Ocak
Dünya Gümrük Günü: 26 Ocak
Enerji Tasarrufu Haftası: 11- 18 Ocak

Şubat

Sivil Savunma Günü: 28 Şubat

Mart

İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü: 12 Mart
Tıp Bayramı: 14 Mart
Çanakkale Zaferi: 18 Mart
Şehitler Günü: 18 Mart
Uluslararası Irk Ayırımı İle Mücadele Günü: 21 Mart
Nevruz Bayramı: 21 Mart
Orman Haftası: 21-26 Mart
Dünya Su Günü: 22 Mart
Dünya Tiyatrolar Günü: 27 Mart
Bilim ve Teknoloji: Haftası 8 - 14 Mart
Dünya Kadınlar Günü: 8 Mart

Nisan

Kanserle Savaş Haftası: 1- 7 Nisan
Dünya Otizm Farkındalık Günü: 2 Nisan
Turizm Haftası: 15 - 22 Nisan
Kutlu Doğum Haftası: 20 - 26 Nisan
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı: 23 Nisan
Dünya Kitap Günü: 23 Nisan
NATO Günü: 4 Nisan
Dünya Sağlık Günü: 7 Nisan

Mayıs

İşçi Bayramı: 1 Mayıs
Engelliler Haftası: 10 - 16 Mayıs
İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası: 4-10 Mayıs
Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı: 19 Mayıs
İstanbul'un Fethi: 29 Mayıs

Haziran

Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığı İle Mücadele Günü: 26 Haziran
Dünya Çevre Günü: 5 Haziran
Çevre Koruma Haftası: Haziran Ayının 2. Haftası

Temmuz

Kabotaj ve Deniz Bayramı: 1 Temmuz
Demokrasi ve Millî Birlik Günü: 15 Temmuz
Gazeteciler ve Basın Bayramı: 24 Temmuz

Ağustos

Zafer Bayramı: 30 Ağustos

Eylül

Gaziler Günü: 19 Eylül
Türk Dil Bayramı: 26 Eylül
Dünya Turizm Günü: 27 Eylül

Ekim

Dünya Gıda Günü: 16 Ekim
Birleşmiş Milletler Günü: 24 Ekim
Cumhuriyet Bayramı: 29 Ekim
Hayvanları Koruma Günü: 4 Ekim
Dünya Mimarlık Günü: 4 Ekim
Uluslararası (Dünya) Öğretmenler Günü: 5 Ekim

Kasım

Türk Harf Devrimi Haftası: 1 - 7 Kasım
Atatürk Haftası: 10 - 16 Kasım
Dünya Felsefe Günü: 20 Kasım
Çocuk Hakları Günü: 20 Kasım
Öğretmenler Günü: 24 Kasım

Aralık

Dünya Özürlüler Günü: 3 Aralık
Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi: 5 Aralık
Dünya İnsan Hakları Günü: 10 Aralık

DATA ULTRA SERİSİ

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - Belgegeçer: 0312 342 23 58 - WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

